

LA TRIBUNA

Els moments difícils de la banca andorrana

Les dades dels darrers exercicis assenyalen el declivi del sector

JAUME

BARTUMEU
CASSANY

President de Progressistes-SDP

El 20 de juny passat escrivia en aquesta tribuna que al bell mig de la tempesta econòmica desfermada per la Covid-19, la banca andorrana es troba al davant de serioses turbulències.

I també deia que les declaracions optimistes de l'Associació de Bancs d'Andorra no em semblaven –i no em semblen encara avui– suficients per donar tranquil·litat.

Tot i que hi hagi qui intenti negar l'evidència existeix un consens pràcticament total respecte al fet que les conseqüències econòmiques de l'impacte de la crisi sanitària de la Covid-19 seran molt intenses en la gran majoria de les activitats econòmiques, entre les quals la banca.

Efectivament, les autoritats bancàries europees han alertat sobre els riscos que la crisi representa per a la viabilitat dels bancs que, en una primera instància, es manifesta en grans necessitats de liquiditat, cosa que, de moment, l'actuació decidida del BCE en aquest camp està resolent, però que, en una fase posterior, es poden convertir en problemes de solvència, derivats dels elevats augments de morositat creditícia que s'esperen.

Aquests problemes de caire general augmenten de forma exponencial si concretem l'impacte en el sistema bancari d'un país com Andorra, especialment feble per afrontar una crisi d'aquestes característiques per un cúmul de raons, com ara:

1. No disposar d'un prestador de darrera instància. Efectivament aquest és un punt crític derivat del fet que Andorra no forma part ni de la Unió Europea, ni del Banc Central Europeu, que és la institució que està exercint aquesta funció imprescindible de subministrament de liquiditat. El país tampoc compta amb un banc central propi, ni amb un Estat capacitat suficientment per donar el suport requerit al sistema bancari, a la vista de la desproporció existent entre els compromisos que té adquirits el conjunt d'entitats bancàries andorranes i la capacitat econòmica total del país.

Si l'absència d'un prestador de darrera instància i la manca d'un Estat potent econòmicament per donar suport al sector són evidentment dèficits de primera magnitud per al sistema financer de qualsevol país, tot això resul-

ta, per descomptat, encara molt més crític en moments de crisi com l'actual.

2. La viabilitat del sistema bancari andorrà en la seva estructuració actual ja era més que dubtosa abans de l'aparició de la Covid-19, pel canvi de paradigma que representa per a l'estructura bancària andorrana l'assumpció dels nous estàndards internacionals d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal, cosa que comporta que la nova relació de confidencialitat entre els bancs andorrans i els seus clients tendeixi a equiparar-se a la que manté un banc de

TOCA PREGUNTAR QUINA SERÀ LA CAPACITAT DELS BANCs PER ESTIMULAR UNA DISTRIBUCIÓ DE CRÈDITS

qualsevol país de la UE amb els seus clients residents.

3. El sector bancari andorrà està directament afectat pels compromisos adquirits en matèria d'homogeneïtzació d'estàndards de solvència, de prevenció de blanqueig de capitals, de regulació del fons de garantia de dipòsits, d'ordenació i supervisió d'assegurances, de mitjans de pagaments i del diner electrònic, que exigeixen una adaptació completa de la legislació andorrana en matèria financera als estàndards que emanen de les directives europees sobre aquestes qüestions.

4. El context monetari de tipus d'interès propers a zero dificulta enormement l'exercici de l'activitat bancària en tots els països avançats, cosa que obligarà, i els

efectes de la Covid-19 no faran més que accelerar aquest procés, a una nova onada de reformes i reestructuracions dels sistemes bancaris nacionals a molts països.

5. Les dades de l'evolució del sistema bancari andorrà dels darrers anys, tot i ser aquests d'expansió econòmica, provenen de forma evident del declivi del sector bancari del país: així els resultats agregats del sector que el 2016 encara se situaven en els 155,9 milions, el 2017 van baixar a 131,3 milions i l'exercici 2018 ja no van arribar a 100 milions (99,6 milions). Quant a la rendibilitat financera del sector, que el 2016 i el 2017 s'havien situat, respectivament, en el 9,73% i el 9,85%, el 2018 ja va baixar al 7,31%. I pel que fa a la rendibilitat sobre els actius, l'evolució també segueix la mateixa línia: 1,03% el 2016, 0,88% el 2017 i 0,71% el 2018. El coeficient de solvència igualment experimenta una dinàmica decreixent els tres darrers exercicis: del 25,10%, 21,74% i 20,30% (percentatge que mesurat pels criteris de Basilea seria significativament menor: 16,30%).

Els resultats que es reflecteixen en l'informe anyal de l'exercici 2019 de l'ABA no indiquen que aquesta dinàmica negativa es trenqués el darrer exercici. El coeficient de solvència segons els criteris de Basilea i d'acord, amb les dades fetes públiques per l'Associació de Bancs Andorrans (ABA), se situa el 2019 en el 17,48% amb una millora de 84 centèsimes, sobre el 16,64% observat el 2018. Quant al coeficient de liquiditat, segons la mateixa font, el 2019 se situa en el 223,05%, 4,24 punts percentuals per sota del 227,29% del 2018.

6. Les xifres oficials agregades que es publiquen, no sembla que sempre gaudeixin de la credibilitat necessària com assenyalava la nota 5 de l'informe del professor Jean Paul Pollin, redactat per encàrrec de la comissió especial de prevenció de riscos per a l'estabilitat del sistema financer del Consell General: "Il est regrettable que les principaux chiffres diffusés sur le secteur financier andorran soient ceux de l'Association des Banques Andorranes (ABA) qui, produits par une association professionnelle, n'ont pas toute la crédibilité qui convient. Par exemple, on ne sait pas comment ont été calculés les chiffres publiés dans les rapports de l'ABA sur la solvabilité et la liquidité des banques." (Publicat pel Butlletí del Consell General el febrer del 2019.)

Tot plegat dibuixa, doncs, un escenari certament complicat en el món post-Covid-19, per a un sistema financer com l'andorrà que està clarament sobredimensionat i que a més pateix la sèrie de debilitats intrínseques, associades a les seves pròpies característiques, que he comentat en els sis punts anteriors.

Mentrestant el cap de Govern presenta al Consell General el seu pla d'acció Horitzó 23 amb un silenci absolut pel que fa a la situació actual i les perspectives del sector financer.

Com escrivia ja el 28 d'agost en aquesta tribuna, ara, el que toca és preguntar-nos quina serà la capacitat dels bancs d'Andorra per estimular una distribució dels crèdits a famílies, empreses i professionals. Una distribució creditícia que és necessària per reactivar l'economia, però el pla d'acció de Xavier Espot ni en parla.